

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	SEMIOLOXÍA CLÍNICA		Código	651G01010
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e Fisioterapia			
Coordinación	Pérez Fontán, Miguel	Correo electrónico	miguel.perez.fontan@udc.es	
Profesorado	Amado Vazquez, Maria Eugenia López López, Rocío Pérez Fontán, Miguel	Correo electrónico	maria.eugenia.amado@udc.es rocio.lopez.lopez@udc.es miguel.perez.fontan@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia pertence ao Bloque de Formación Básica, orientada a coñecer a Fisiopatoloxía das enfermidades, identificando e definindo as manifestacións que aparecen ao longo do proceso, as estratexias diagnósticas a partiren dos síntomas e signos cardinais e os tratamentos médico-cirúrxicos, fundamentalmente nos seus aspectos fisioterapéuticos e ortopédicos.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Conocer y comprender la morfología, la fisiología, la patología y la conducta de las personas, tanto sanas como enfermas, en el medio natural y social.
A2	Conocer y comprender las ciencias, los modelos, las técnicas y los instrumentos sobre los que se fundamenta, articula y desarrolla la fisioterapia.
A3	Conocer y comprender los métodos, procedimientos y actuaciones fisioterapéuticas, encaminados tanto a la terapéutica propiamente dicha a aplicar en la clínica para la reeducación o recuperación funcional, como a la realización de actividades dirigidas a la promoción y mantenimiento de la salud.
A4	Adquirir la experiencia clínica adecuada que proporcione habilidades intelectuales y destrezas técnicas y manuales; que facilite la incorporación de valores éticos y profesionales; y que desarrolle la capacidad de integración de los conocimientos adquiridos; de forma que, al término de los estudios, los estudiantes sepan aplicarlos tanto a casos clínicos concretos en el medio hospitalario y extrahospitalario, como a actuaciones en la atención primaria y comunitaria.
A5	Valorar el estado funcional del paciente, considerando los aspectos físicos, psicológicos y sociales.
A12	Intervenir en los ámbitos de promoción, prevención, protección y recuperación de la salud.
A17	Comprender la importancia de actualizar los conocimientos, habilidades, destrezas y actitudes que integran las competencias profesionales del fisioterapeuta.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

1) Coñecer e comprender os elementos esenciais do método clínico, de xeito que o alumno sexa quen de recoñecer, enfocar y valorar un problema de saúde, de acordo cos principios e métodos científicos aceptados	A1	C1 C3 C6
2) Adquirir as habilidades intelectuais e profesionais que permitan a correcta valoración dun problema clínico, partindo dos seus síntomas e signos principais, integrando o coñecemento dos síndromes clínicos esenciais cunha correcta aplicación dos principios éticos y profesionais propios das profesions sanitarias	A4	C1 C3 C6 C7 C8
3) Valorar o estado funcional do paciente, en xeral e en canto á repercusión dos problemas concretos de saúde que poida presentar, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais	A1 A2 A4 A5 A12 A17	C1 C3 C6
4) Interpretar correctamente os signos e síntomas que expresan as disfuncions dos distintos órganos e sistemas, aplicando os coñecementos científicos disponibles ás situacións clínicas prácticas.	A5	
5) Saber definir un problema clínico en términos científicos correctos, así como establecer as bases para un análise inicial do problema, en base aos principios xerais do método clínico	A1 A2 A3 A4 A5 A12 A17	C1 C3 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Principios de Semiología Xeneral	<ul style="list-style-type: none"> - Fundamentos da práctica clínica - Sistemática e toma de decisións na detección da enfermidade - O método clínico - A observación xeneral - Identificación do problema principal - Anamnese - Exploración física - Interpretación da analítica rutinaria - Interpretación básica dunha radiografía de tórax e abdomen <ul style="list-style-type: none"> - Outras probas diagnósticas complementarias - Remisión do paciente
Tema 2. Manifestacións cardinais de enfermidade	<ul style="list-style-type: none"> - Significado dos síntomas xenerais - Dor - Febre - O síndrome xeneral - Manifestacións cardinais de enfermidades básicas - Diabetes - Hipertensión arterial - Insuficiencia cardíaca - Demencia

Tema 3. Semiología cardiocirculatoria	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica - Anamnese - Exploración física - Métodos complementarios - Disnea - Dor torácica - Síncope - Edemas - Palpitacións - Claudicación - Ulceras y dilatacións venosas - Clasificación xeneral das enfermidades cardiocirculatorias
Tema 4. Semiología do Aparello Respiratorio	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica - Anamnese - Exploración física - Métodos complementarios - Disnea - Tos - Hemoptise - Cianosis - Outras manifestacións de enfermidade respiratoria - Clasificación xeneral das enfermidades respiratorias
Tema 5. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología articular	<ul style="list-style-type: none"> - Dor articular - Tumefacción - Derrame articular - Rubor ou eritema articular - Aumento de calor local - Edema periarticular - Deformidade articular - Alteracións da movilidad - Ruidos intra e extraarticulares
Tema 6. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología ósea	<ul style="list-style-type: none"> - Dor ósea - Fracturas - Deformidades
Tema 7. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología tendinosa e de bolsas serosas	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología dos tendóns e das vainas tendinosas - Semiología das bolsas serosas, membro superior e inferior
Tema 8. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología muscular	<ul style="list-style-type: none"> - Debilidade - Fatigabilidade ou intolerancia ao exercicio - Dor muscular - Calambres - Contracturas - Alteracións da marcha

Tema 9. Semiología do Sistema Nervioso	<ul style="list-style-type: none"> - Bases xerais da exploración neurolóxica - Métodos complementarios en Neuroloxía - Mareo e vértigo - Trastornos da marcha e o equilibrio - Temblor e movementos involuntarios - Convulsións - Debilidade e parálise - Déficits e alteracións sensoriais - Alteracións da consciencia. Delirio - Perda de memoria - Deterioro cognitivo - Trastornos do sono - Trastornos da linguaxe - Cefalea y dor neuróxena - Manifestacións cardinais dos trastornos do Sistema Nervioso Autónomo - Manifestacións cardinais das enfermidades psiquiátricas - Clasificación xeral das enfermidades do Sistema Nervioso
Tema 10. Semiología das enfermidades do Aparello Dixestivo	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica das enfermidades dixestivas - Anamnese e exploración física - Probas de laboratorio - Endoscopia dixestiva e outras exploracións complementarias - Intolerancia dixestiva. Náuseas e vómitos - Disfagia - Dor abdominal - Hemorraxia dixestiva - Malabsorción - Estreñimento - Diarrea - Incontinencia fecal - Interpretación das alteracións hepáticas de laboratorio - Ictericia - Ascite - Cólico biliar e colecistitis - Semiología dos trastornos pancreáticos. Pancreatite
Tema 11. Semiología das enfermidades renais	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica das enfermidades renais<ul style="list-style-type: none"> - Anamnese e exploración física - Probas de laboratorio. Estimación do filtrado glomerular - Probas complementarias - Significado da proteinuria - Significado das alteracións no sedimento urinario - Semiología do fracaso renal agudo - Semiología da insuficiencia renal crónica

Tema 12. Semioloxía do Aparello Urinario	<ul style="list-style-type: none"> - Semioloxía básica <ul style="list-style-type: none"> - Anamnese e exploración física - Exploracións complementarias - Hematuria - Interpretación do urocultivo. Infección urinaria - Bacteriuria asintomática - Cólico nefrítico - Semioloxía dos trastornos prostáticos - Retención de ouriños - Incontinencia urinaria - Disfunción eréctil
Tema 13. Semioloxía das enfermidades sanguíneas	<ul style="list-style-type: none"> - Semioloxía básica <ul style="list-style-type: none"> - Anamnese e exploración física - Estudos de laboratorio - Exploracións complementarias - Anemia - Leucocitosis e leucopenia - Diátese hemorráxica - Adenopatías
Tema 14. Outras manifestacións de enfermidade	<ul style="list-style-type: none"> - Clasificación dos trastornos endocrino-metabólicos - Manifestacións de disfunción de hipófise - Manifestacións de disfunción do tiroides - Significado dos trastornos cutáneos

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A4 A5 A17 C1 C3 C7 C8	30	30	60
Estudo de casos	A1 A4 A12 C1 C3 C6	10	20	30
Traballos tutelados	A1 A17 C1 C3 C6	3	11	14
Prácticas de laboratorio	A1 A2 A3 A4 C1 C6 C7	14	26	40
Proba práctica	A2 A3 A4	1	0	1
Proba obxectiva	A1 A17 C1 C6 C7 C8	2	0	2
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral por parte do profesor de aqueles temas da materia que se consideren fundamentais para a mellor formación dos alumnos na descrición e coñecemento dos síntomas e signos máis frecuentemente relacionados coas afeccións dos distintos órganos e sistemas.
Estudo de casos	Estudo por parte do alumno de aqueles temas que, previamente seleccionados polo profesor e debidamente tutorizados por este, expoñerá o alumno ao resto dos seus compañeiros, donde demostrará a súa capacidade de comprensión, síntese e capacidade expositiva.
Traballos tutelados	Consistirán no estudo e profundización de aspectos específicos de temas contidos no programa, relacionados coa formación dun alumno de Fisioterapia

Prácticas de laboratorio	Sesións prácticas donde se discutirán por grupos diferentes situacións clínicas para a súa avaliación polos alumnos. Presentación práctica de procedementos e técnicas de interese para a formación do alumnado en relación á interpretación das manifestacións de enfermidade.
Proba práctica	Discusión por parte do alumno dun suposto clínico, en relación a definición do problema, exposición ordenada do método clínico, hipóteses diagnósticas, plan diagnóstico e avaliación da conveniencia e urxencia da remisión do paciente.
Proba obxectiva	Consistirá na avaliación do coñecemento adquirido polo alumno, da parte teórica explicada en forma de lección maxistral ao longo do curso. Según especificacións que figuran no apartado correspondente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba práctica Prácticas de laboratorio Traballos tutelados Estudo de casos	Actividade que o profesor, de forma individual ou en pequenos grupos, desenvolverá para atender ás necesidades e consultas do alumno no estudo de casos, nas prácticas clínicas e á hora de preparar os Traballos Tutelados, en grupo ou individualmente. O obxectivo primordial será a orientación, apoio e motivación para facilitar o proceso de aprendizaxe. Farase de xeito presencial (directamente na aula e nos períodos nos que o profesor teña asignadas as tutorías de despacho), ou de forma non presencial (a traveso do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A1 A17 C1 C6 C7 C8	Exame principal, de tipo test multiresposta, que constará dun mínimo de 45 preguntas. Cada pregunta presentará cinco respostas posibles, das que sólo unha será correcta. A porcentaxe mínima requirida para aprobar o test será do 60%. As respostas incorrectas non computarán en negativo. O valor de esta nota trasladarase a un máximo de 7 puntos (sobre 10) para a calificación final	70
Proba práctica	A2 A3 A4	Discusión de un suposto clínico durante a proba final. Valor máximo de 1 punto na calificación final.	10
Prácticas de laboratorio	A1 A2 A3 A4 C1 C6 C7	Evaluación continuada. O valor de este apartado computará conxuntamente có estudo de casos, trasladándose a un total de 1 punto (máximo) na calificación final.	5
Traballos tutelados	A1 A17 C1 C3 C6	Evaluación continuada mediante traballo(s) tutelado(s) (mínimo 1, máximo 2). O valor de este apartado trasladarase a un máximo de 1 punto (sobre 10) na calificación final.	10
Estudo de casos	A1 A4 A12 C1 C3 C6	Evaluación continuada. O valor de este apartado computará conxuntamente coas prácticas clínicas, trasladándose a un total de 1 punto (máximo) na calificación final	5

Observacións avaliación

<p>CRITERIOS DE CALIFICACION GLOBAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Para obter o aprobado na asignatura é necesario cumprir as dúas seguintes condicións: <ol style="list-style-type: none"> 1) Aprobar a proba obxectiva (exame tipo test)(mínimo de 60% de respostas correctas). 2) Obter un mínimo de 5 puntos na suma de todos os apartados de calificación.   - As porcentaxes asignadas a cada proba poden sufrir pequenas modificacións dun curso a outro, en función das necesidades da materia; no entanto o valor do exame (proba obxectiva e proba práctica) nunca será inferior ao 70% da nota final, e o valor da avaliación continuada (traballos tutelados e lecturas) nunca será superior ao 30%.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Fauci A (2009). Medicina Interna. mcGraw Hill, Madrid - Siegenthaler W (2007). Diagnóstico Diferencial en Medicina Interna. Manual Moderno, México - Garcia Conde J (2010). Patología General. Semiología Clínica y Fisiopatología. McGraw Hill, Madrid - Laso Guzman FJ (2010). Introducción a la Medicina Clínica. Fisiopatología y Semiología. Elsevier, Barcelona - Surós Battló J (2001). Semiología Médica y técnica Exploratoria. Masson Barcelona - Argente HA (2005). Semiología Médica. Fisiopatología, Semiología y Propedéutica. Panamericana, Madrid - Swartz MH (2010). Tratado de Semiología. Anamnesis y Exploración. Elsevier, Barcelona - Duró Pujol JC (2010). Tratado de Semiología. Anamnesis y Exploración. Elsevier, Barcelona - Goic A (2010). Semiología Médica. Mediterráneo, Santiago de Chile - Montero Homs J (2005). Esquemas en dolor neuropático. Ars Médica, Barcelona - Porter RS (2010). Manual de signos y síntomas del paciente. Diagnóstico y tratamiento. Panamericana, México - Buckup K (2014). Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Elsevier, Barcelona - Fernandez Rosa L (2016). Patología Médico-Quirúrgica para fisioterapeutas. Elsevier, Barcelona <p>
</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

FISIOLOXÍA/651G01003

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

PATOLOXÍA MÉDICO-CIRÚRXICA I/651G01011

PATOLOXÍA MÉDICO-CIRÚRXICA II/651G01018

Observacións

A asignatura poderase impartir e avaliar indistintamente en galego ou en castelán.

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do Plan Green Campus FCS, os traballos documentais que se realicen nesta materia:

a.- Poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático.

b.- De realizarse en papel, seguiranse as seguintes recomendacións xerais:

- Non se utilizarán plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara.
- Empregarase papel reciclado.
- Evitarase a realización de borradores

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías